Nagyvárad, 1904. X. évfolyam 287. szám. Csütörtök, deczember 15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... ... 16 kor.
Negyedévre ... ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... ... 20 kor
Negyedévre ... ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... ... 24 kor.
Negyedévre ... ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, deczember 14.

Az ólmos botok.

Régen tul vagyunk már azon, hogy elvek vezéreljenek bennünket, éppen azért a kapaczitálás idő fecsérlés és a vita, haza beszélés lett.

Régóta igy van már a közéletben, annyira, hogy egészen megszoktuk s nem a közérzést tartottuk sülyedtnek, hanem a vitákat felesleges és idő pocsékló dolognak, mint ahogy feleslegesnek tartják a pápa szemet azok, akiknek nincs szemük.

Igy lett az alkotmányos garancziából a toll és szólás szabadságból melyért atyáink meghaltak, hirlapkiadó vállalat szubvenczióval és közkereseti társulat, párt vagy szocziális alapon, melyből a gyatra unokák élősködtek.

Tudta ezt minden tollal vagy szóval szereplő a Házban, az iróasztalnál és az utczán. Nem is az elvekkel állt elő, hanem személyi vonatkozásu szenzáczióval. Nem meggyőzni akart egy sem, hanem legyőzni, nem győzni, hanem feltünni.

Tisza éles szemekkel észrevette a közvélemény ezen undoritó romlását és igen alkalmasnak találta az időt arra, hogy személyi támadások és goromba merészség által megnyerve a szenzáczió éhes közvéleményét, rövid uton zsebre vágja az elkopott elvet a szólásszabadságot a Házban.

Valóban mi a fiatal generáczió haszontalan dolognak láttuk a parlamenti vitát. Mindig ugy történt minden, amint a többség akarta s mert a többség a kormány törvénytelen szülötte s kegyből kitartottja volt; az lett amit a kormány akart.

Ez nem volna baj, ha a kormány maga akart volna, de hát mindig mástól kérdezte, hogy mit akarjon. Es az a más rendesen nem azt akarta, amit mi a nemzet akartunk.

E miatt volt némi népszerüsége az ellenzéknek mely igy, mintegy a hazafias törekvés monopolizált pártja lett.

Tisza István árlejtés utján jutott a miniszterelnöki székbe s amit utjai görbesége folytán sérült, azt uralma hosszu idejével akarta pótolni. Többet is kivántak tőle azok, kik megszokták sugni a mindenkori miniszterelnöknek, hogy mit akarjon, mert hiszen olcsóbban jutottak hozzá, mint bármely elődjéhez, hát nem maradt néki egyéb hátra, mint elháritani az akadályt, mely a felső akarat és a kivitel, a biztos siker közt van az ellenzék erős ellenállásának lehetőségét.

Mért kellett a lex Dániel.

De amit se mi, se Tisza, aki éppen ugy ismert időt és embereket, nem gondolt volna, az ellenzék és még igen sok párt kötelektől szabadult férfi összeállt és egész komolyan az elv megmentésére szövetkezett.

A népet próbálták felvilágositani, de az már alig fogékony elvi dolgok iránt. Jelszavak és kolomposok után indul a néger. Maguk álltak tehát a harczba. Durva erőszak ellen, durva erőszakot alkalmaztak s ha Tisza kemény volt szájjal, ők kemények voltak ököllel. Különben is ez volt a régi magyar obstrukczió, az ólmos bot. Hamar kapaczitálja az ellen véleményt és némi forma-sértés mellett megszerzi a lényeget saját akaratának érvényesülését.

Még mindig csak bámul az ország. Egy része a darabontokra mutat: ime ilyeneket mertek vinni az ország házába, levelük; mások az összetört székekre mutatnak, ime ilyet tettek uri emberek, le velük.

Egyik beszéd se helyes. Mig mindig csak az érdekel ami izgat s azt veszszük észre, ami drasztikusan rikitó.

Oda kell nézni a lex Dánielre, a formájából kivett szabad szólás jogára s ezen, mint szemüvegen át nézzen eseményt és embert.

Igazi Lucza széke ez, melyről meg lehet látni a boszorkányt is, nem csak a boszorkány tánczot.

Koáliczió, hozd el az uj párt alakulást s az uj alakulással elvesztett hitünket az elvekben. *P—y.*

„TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Amerikai történetek.

— Rabló história. —

Irta: **P. Jenő.**

A saint louisi kiállitásban sétálgat egy korosabb, de igen elegáns hölgy. A nyomában két ember halad. Az egyiken vadgalambszürke, nagy aranytalléros gombu hosszu livré van, sárga lovag csizmákkal, és oly hegyesen lépeget, mintha legalább is ő volna Mr. Brown, a sajtkirály, akit ez idő szerint gazdájának nevezhet.

A másik sokkal igénytelenebb külsejü. Szürke havelok van rajta és széles karimáju fekete karbonári kalap.

A hölgy megy legelől. Utánna billeg az inas, leghátul az idegen. Ilyen sorrendben járják be a kiállitási palotákat, egyiket a másik után. Már a tizedikben fordultak meg, mikor a hölgy türelmetlen mozdulattal hátra fordul.

— John, maga egy közönséges hasitott patáju nemnélküli kérődző.

— Azaz ökör — szolgálatjára!

— Igen, ön ökör!

John mélyen meghajlik.

— Már a tizedik csarnokba kalauzol bele, és még ez sem a szőrme áruk pavillonja.

— Igenis mistress, ez sem az!

— Kedvem volna önt nyilvánosan inzultálni John!

— Ne tegye azt, mistress.

— Pukkadjon ön meg John! Ha egyáltalán nem tudja hol a kérdéses pavillon, ne vezessen ön engem czéltalan ide-oda, hanem fogjon meg egy vezetőt. Minek adja ön az okosat az én bőrömre! Maga... maga agyalágyult kenguru...

— Aj . . . guru . . . Igen, oh igen mistress.

Hajlong John ur, rémülten nézve körül, nem-e hallotta meg valaki polgári czimeinek a kevésbbé óhajtott kibővitését, a mi is alkalmas volna arra, hogy csorbittatlan tekintélyét a Weslings squaren alaposan megingassa.

— Én elvezetem önt oda mistress — ajánlkozik készségesen a karbonári kalapos.

— Nagyon hálás leszek érte uram.

— Szót sem érdemel asszonyom, magam is, ugyis odatartok.

Ismét megindult a menet. De most az idegen megy elől — és John ur morfondiroz hátul.

— De még ilyet! hogy én John Bapt. Slinn, a Westings Square Don Juanja agyalágyult kenguru. Ez hallatlan, hallatlan. De hogy az ördögbe juthatott eszébe a kenguru, épp a kenguru, a hogy rám nézett. Még az ökör hagyján, mert annak legalább költőileg méla bus szemei vannak. És mért ne lenne éppen nekem költőileg méla bus szemem? De a kenguru? Mi van a kengurun költői, vagy csak valami menthető? Ez szörnyü. Ezt mister Brown tudomására fogom hozni, azonnal. Ha a mistress azt akarja, hogy én a kenguru czimet is eltürjem, emelje föl a tiszteletdijam.

Igaz is. Mister Brown egy intelligens gentleman, aki ismerve az asszonyok hibáját, nem árult zsákban macskát; mikor fölvett, megmondta, a hogy gentlemanhoz illik — egy másik gentlemannal szemben:

— Mister Slinn! Havi dija tehát 20 dollár és egyebek.

— Igen Mister Brown!

— De kötelességemnek tartom tudomására hozni, hogy ön az idősbb mistress mellé

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolitja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszertárakban üvegenkint 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc) 480.

Vihar után csend.

Budapest, decz. 14.

Az éjszaka egyszerre csak megelevenedett a város. Valamiképen kitudódott, hogy a kormány ujabb csinyre készül: az ülést délelőtti tiz órára jelezte ugyan, de reggel hét órára már össze akartak titokban jönni s az ellenzék nélkül olvastatni fel a királyi kéziratot.

Polónyi Géza kitudta a tervét és hajnali négy órára már tudta az ellenzék minden egyes tagja, hogy mi készül. De észrevette a kormánypárt is és elmaradt a csiny.

Éjjel a pártkörben.

Tizenkét óra felé támadt a hire, hogy Tisza azt a csinyt tervezi, hogy reggel hét órakor tartja meg az ülést. Polónyi Gézának sugták be és egy órakor jóformán már tudta az egész ellenzék. Az ellenzéki ujságoknak megtelefonálták s a politikai rovatvezetőket és a szerkesztőket megkérték, segitsenek ők is az ellenzéknek abban, hogy idejekorán megtudja minden képviselő a merénylet tervét.

Megindult egy egész kocsitábor. Nessi Pál, Eitner Zsigmond, Sümegi Vilmos, Papp Zoltán, Lengyel Zoltán, Ráth Endre, Gulner Gyula, Nagy Sándor, Kállay Leopold, Pozsgay Miklós képviselők. Meszer Sándor, Purjesz Lajos, dr Bethlen Oszkár, Báttaszéky Lajos, Kéry Pál, Lenkey Gusztáv, dr Halmay Elemér, Mezey László és más ellenzéki ujságirók járták be a képviselőket, hogy figyelmeztessék őket arra, hogy ha nem is bizonyos a csiny, de most minden kitelik és nem árt az elővigyázatosság. Tehát: tessék felkelni.

A pártkörben eleven volt az élet. Az első *Polónyi* Géza volt, nyomban utána *Rakovszky* István ás *Iványka* Oszkár érkeztek meg. Ők állitották össze az ellenzéki képviselők névsorát a lakásuk szerint gróf Bethlen Balázssal együtt Közben lassanként szállingóztak a honatyák. Ebben a sorrenben érkeztek éjjel után egy órától fogva:

Buzáth Ferencz, Ernst Sándor, Molnár János, Rajk Aladár, Csernoch János, Farkas József, gróf Zizhy Aladár, Tóth János, Hentaller Lajos, dr Szalay Mihály szerkesztő, Szatmári Mór, Kovács Pál, dr Benedek János, Molnár Jenő . . .

Négy órakor igy állott a státus. A főváros egész éjjeli életét fölverte a sok gördülő kocsi zaja. A képviselők között eleven, lelkes és fris volt a hangulat.

— Bizonyos, hogy nem igaz a csiny terve — vélekedtek — de az ördög nem alszik. Hátha mégis csak megtörténik a cselfogás?

És virraszt az egész magyar ellenzék: Csernoch kanonok szerint:

— Tisza olyan, mint a biblia ördöge. Mig a becsületes emberek alszanak, addig akarja elhinteni a rossz magot . . .

Az ellenzék hajnali gyülekezése.

Reggel fél 6 órakor az »Ujpárt« klubjában már együtt volt az ellenzéknek mintegy 80 tagja és vagy negyvenen meg hat óra előtt vonultak a Ház elé, de ott minden csendes volt és magában a Házban senki sem tudott a Ház hétórai üléséről. Az első, aki a képviselőházban járt, gróf *Andrássy* Gyula volt, aki már fél hatkor ott volt és kaput nyittatott magának, hogy szétnézhessen a Házban. Az imént jelzett csoport hat óra tájt vonult be és miután a teremben még ácsok és asztalosok furtak-faragtak az ülésterem helyreállitásában, a folyosó pamlagán telepedtek le és itt pótolták némileg az elszalasztott hajnali álmot, vagy pihenték ki az átvirrasztott éjszaka fáradalmait.

A többiek egyes kisebb csoportokban verődtek össze és jó kilencz óra lett, mire az ellenzék a Ház különféle helyiségeiben együtt volt. Tömeges felvonulást ma nem csináltak, de azért csak ugy gyültek össze, mintha egyetlen helyre előzetesen toborzolták volna őket. A vezérek közül *Apponyi* és *Bánffy* már 8 órakor ott voltak. Az előzetes tárgyalás során kisült, hogy senki sem tudja, hogy mit tervez a kormány. Annyit véltek bizonyosra mondhatónak, hogy katonaság nem jön a Házba, de rendőrséget fognak »szükség esetén« behozni.

Bánffy mint volt házelnök ugy vélte, hogy az elnöknek igenis joga van a karhatalmat használni rendzavarás esetén, de nem a képviselők ellen.

Apponyi nem vitatott semmit, csak azt kérte, hogy arra az esetre, ha katonaság vagy rendőrség jön az ülésterembe maradjon csendben, hogy ő felszólalhasson és deklarációt tehessen.

Ez azonban egyelőre szóbeszéd maradt, mert formális tanácskozás nem volt, hanem csak egyszerü társalgás, melyhez az szólalt hozzá, aki éppen közel állott.

Fél kilencz órakor megérkezett *Kossuth* is. *Szederkényi* és gróf *Zichy* Aladár már előbb jöttek és igy a pártvezérek mind együtt voltak. Most már az ellenzék egy része bevonult az ülésterembe.

A kormánypárt felvonulása.

A Lloyd-klub környéke már kora reggel meg volt szállva gyalogos és lovasrendőrökkel, bent az épületben is egész csomó rendőr volt Balogh felügyelő vezetése alatt, az utcza pedig csak ugy feketedett a detektivektől, akik az egész épületet körüljárták. Ilyen előkészületek után kezdett gyülekezni a kormánypárt. Az elsők egynegyed kilencz órakor kezdtek szállingózni. Csend volt mindenütt, csak néhány kiváncsi járókelő állott meg, hogy megbámulja a nagy rendőri készenlétet. A Lloyd épület kapujában ujságirók csoportja állott, várva a felvonulást. A képviselők sürübben kezdtek jönni.

A miniszterek közül Tisza, Lukács és Nyiry jelentek meg a klubban. A képviselők körülvették őket és kisebb-nagyobb beszélgető csoportok keletkeztek. A miniszterek, főleg Tisza, rendkivül hallgatag, komor volt, a nyomott hangulatot csak Gajári igyekezett egy hangosabb megjegyzéssel enyhiteni.

Egynegyed tizkor, mikor már nagyobb számban együtt voltak, megkezdődött a kivonulás. Elsőnek Tisza jött le az udvarra. Itt a gondolataiba elmerült és tétova tekintetü miniszterelnököt csaknem végzetes baleset érte. A 399 számn bérkocsi sebes robajjal éppen abban a pillanatban hajtatott az udvarra, amikor Tisza leért. Az elgázolástól ugy menekült meg, hogy hirtelen elrántották oly erővel, hogy csaknem felbukott.

Leérkeztek az épületből valamennyien és menetté alakultak. Elől ment Tisza, Nyiri, és — Gajári. Tisza nagyokat lépkedve haladt, ugy, hogy alig birták követni. Az utána következők el is maradoztak és kiáltozni kezdtek Tisza után:

— Lassan elől mert lemaradunk!

A menetet Kubinyi Géza zárta be. Tisza előtt Krecsányi detektivfőnök és Boda rendőr-

---

lesz beosztva, a hol is ön különféle czimeket fog kapni. Ezeket ön eltüri havi 5 dollárért. Helyes mister Slinn?

— Nem egészen mr. Brown!

— De kérem mr. Slinn, vegye ön azt, hogy ezen czimeket én is csak megkapom és kell, hogy eltürjem, pedig nekem az ördög sem fizet érte egy pennit sem! Mig önnek az üzlet netto 5 dollárt jövedelmez.

— Ez igaz mr. Brown.

— Elfogadtam a seftet és türök. Voltam már öt dollárért egy hó alatt egy egész állatsereglet, de kenguru még soha. Nem is leszek, ha fel nem emelik a tiszteletdijat. Utóvégre bennem is van büszkeség vagy mi az ördög, hát nem?

Ezalatt elérték a pavvilont, hosszu átjáró forma pavillon folyosó alakura épitve.

Az idegen megkérdi a mistrast.

— Milyen szőrme nemüt akar mistress megrendelni:

— Drapp szin boát uram? Miért csodálkozik ön kérem? Én drappszin boát *akarok* és bármi áron *akarok*, tehát föltétlen *lesz* egy drappszin boám!

— Akkor fáradjon asszonyom e mellékterembe, ott talán megkapja. En azonnal ott leszek, hogy tovább kalauzolni szerencsém legyen.

— Ön igen kedves Uram!

— Szót sem érdemel Asszonyom!

A hölgy átmegy a mellékterembe, a karbonári kalapos hirtelen visszafordul, egy levelet von ki zsebéből irónnal egy pár sort vet rá és elébe toppan a morfondirozó inasnak.

— Good bey — mister!

Slinn ur nem sokat teketóriázik, hanem elveinek föntartása mellett azonnal zónázik. Szólván pedig a levél mr. Brownnak, czélszerünek találta a kint várakozó hintó bakjára fölkapva azonnal tova vágtatni mondván:

— Már megint elverte a pénzt a vén sárkány. Biztos azért futtat megint haza ilyen lóhalálban

Mr. Brown szerencsére éppen otthon van. John ur azonnal előrukkol a kenguru ügygyel, és a fizetés emeléssel, közben rá ér a levelet is átadni.

Mr. Brown meghallgatja a panaszt és arcza elborul, aztán elolvassa a levelet, és arcza felderül.

John mindebből egy szót sem ért.

— Mr. Slinn! Milyen állapotban hagyta ön hátra a mistresst?

— Dühös állapotban Mr. Browon!

— All right! De nem arra vagyok kiváncsi! Ki maradt vele és hol?

— A szörme áru pavilonban egy barna havelokkos ismeretlen ur.

— Hm! Mit szól ön ehhez a levélben és átnyujtotta az imént hozott irást.

Abban pedig a következők állottak:

Mr. Brown!

A «fekete kéz» ma abba a szerencsés helyzetbe jutott, több napi munka után, hogy önt, bájos neje társaságától egy pár napra meg foszthatta, föltéve, hogy ön hajlandó lesz azt a bagatelle 50,000 dollárt kifizetni, a mit váltságdijul hajlandók vagyunk elfogadni.

Ellenesetben ön nejét többet látni nem fogja stb . . . stb . . .

Mr. Slinn arczán kövér verejték-gyöngyök jelentkeztek mig a levél végére ért, mikor pedig elolvasta, véleményét egy szóban fogva össze, nehezen nyögte ki:

— Fucscs!

Avval lehajtotta fejét, mint az áldozati bárány, várva a megsemmisülés pillanatát. Most már vége a jogosan követelt béremelésnek,

Csak uj évig!

1 pár női finom lissé vagy boxbőr czugos czipő frt. **3.50**
1 » » » » » » füzős » » **3·80**
1 » férfi » » » » czugos » » **3·75**
1 » » » » » » bergsteiger » **4·—**

Szenzáczió!

ezenkivül mindenféle **bőr**- és **posztó-czipők**, nők, férfiak és gyermekek részére, valamint **csizmák** hasonló olcsó árban

Tartós! csakis **Leitner Lázár** üzletében kaphatók. **Olcsó!**

kapitány haladt, az utvonalon pedig minden három lépésnél mindkét oldalon egy rendőr.

Ezután minden inczidens nélkül ért el a menet a parlament előtti térre, ahol kizárólag csak rendőrök voltak, gyalogosok és lovasrendőrök, valamint detektivek, akiktől csak ugy feketéllet a nagy tér.

A térre a legnagyobb csend közepette ért a menet.

Az ülésteremben.

Az ülésterem rendben van, csak egy kicsit sivár. Nem csináltak semmi ujat, csak a romokat takaritották el. Az elnöki emelvénynek nincsen korlátja, a miniszteri székek előtt nincsen se álvány, se asztal; a Ház uj asztala üres; nincs rajta sem könyv, sem irás, amint egyáltalában az egész Házból kitakaritottak minden ingóságot. Utóbb még a miniszteri székeket, sőt még a gyorsirói székeket is kihordták. Ez a hurczolkodás azt a gyanut keltette az ellenzékben, hogy az ülést alattomban másutt akarják tartani, utóbb megnyugodtak abban a feltevésben, hogy csak el akarnak mindent távolitani az ellenzék keze ügyéből. Az elnöki tribünt egyelőre elfoglalták, de csak ugy látszatra, amennyiben 3—4 képviselő ült felváltva az emelvényen, de a tartalék ott állott a lépcső mellett felvonulásra készen. Darabantnak, csendőrnek, teremőrnek semmi nyoma.

A kormánypárt kilencz óra után szintén megérkezett, de nem jött be a terembe. A folyosón tanácskoztak a haditerv felett. Az elnöki emelvényt Gabányi Miklós, Nessi Pál és Miksa Imre tartják elfoglalva. A karzaton kilencz óra óta ott üldögél gróf Tisza Istvánné is.

Fél tiz órakor az ellenzék elfoglalta az elnöki emelvényt. Fölmentek: Lovász Márton, Chernel Gyula, Koller Tivadar, Okolicsányi László, Kapossffy Jenő, Farkas Balázs, Pap Zoltán, Szluha István, Olay Lajos, báró Kaas Ivor, Pozsgay Miklós, Lendvay Gyula, Balogh Mihály, Bethlen Bálint.

Rakovszky István felkiált: Jakabffy elnököl.

Gróf *Bethlen* Bálint: Nem hiszünk? Hazudnak!

Kubik Béla: Urak! Andrássy garantirozza, hogy Perczel nem elnököl!

Papp Zoltán: Lesz-e darabant?

Rakovszky István: Nem lesz!

Az ellenzék erre levonult az elnöki emelvényről.

A jegyzői széket elfoglalják az ellenzéki jegyzők: Sturman György, Kovács Pál és Rákosi Viktor is.

A kormánypárt háromnegyed tiz órakor teljes számban bevonul. Az egész Ház a terem közepén csoportosul, izgatott várakozásban. A teremben nincs egyetlen darabant sem.

A várakozás perczei izgatottan mulnak.

A függetlenségi párton hirré adják:

Este hat órakor: pártközi értekezlet, hét órakor: a vezérlő-bizottság ülésezik.

Az első emeleti karzatok zsufolva vannak, a második emeleten csak néhány detektiv tanyázik.

Tiz óra előtt tiz perczczel bevonult a kormány: *Tisza* István, *Berzeviczy* Albert, *Hieronymi* Károly az elsők. A többi miniszter utána. A miniszterek az első padokban foglaltak helyet, *Nyiri* és *Berzeviczy* között ott ülnek Erdély Sándor és gróf Apponyi Gyula képviselők is. A miniszteri bársonyszékek hiján a kormány tagjai ugy festenek, mintha már megbukott volna a Tisza kormány.

Minden padsor tele van képviselővel. De nem tulzás az az impreszszió, mintha az ellenzék volna többségben . . . A jobboldalon az utolsó három padsor nagyon ritka, az ellenzéken pedig összesen két hely üres. A főrendek karzata zsufolt, legalább harmincz méltóságos ur néz feszült kivánesiséggal a lent zsibongó életre.

A gyülés.

Az ellenzék nagy diadala: *Perczel* csakugyan nem elnököl. Tiz óra után egy perczczel megjelent az emelvényen *Jakabffy* Imre elnök. Halálos csend fogadta.

Tisza István: Jelenti, hogy királyi kézirat érkezett. kéri, hogy vegyék tudomásul s küldjék át a főrendiházhoz. (Teljes csend.)

A királyi kéziratot, mely a negyedik ülésszak egybehivását rendeli el, *Daróczy* olvassa fel. Egy hang sem hallatszott utánna.

Az elnök: A királyi kézirat tudomásul vétetik és az ülésszak megnyitottnak jelentetik ki. Igy nem marad más hátra, mint a legközelebbi ülés napirendjének: a Ház alakulásának kitüzése.

Ezután felolvasták a jegyzőkönyvet és nyomban hitelesitették. Perczel nem elnökölt és igy az ellenzék a királyi kézirat felolvasását teljes csendben, hódoló tisztelettel hallgatta meg.

A helyzet.

Csodálatos hangulat lepte el a Házat az ülés után. Senki el nem mozdult a folyosókról: mindenki vitatta a helyzetet, amelyik ma *Tisza teljes elejtését jelenti.* Az ellenzék teljes diadalt aratott, az erőszak eszközeit visszaverték: a darabantok eltakarodtak és Perczel elő sem mert kerülni. Velük együtt pedig Tisza is bukott.

Bécsben rossz néven veszik tőle, hogy tegnap még csak megsem kisértette az ülésnek a megtartását, melynek a királyi kézirat volt a rendeltetése. Viszont mára ostromállapotot parancsolt a Ház elé, a királytól engedélyt kért arra, hogy a parlamentben katonasággal csináljon rendet és kiderült, hogy az ellenzék nem a királyt nem akarja meghallgatni, hanem az erőszak ellen tiltakozott minden erővel.

Perczel elejtésével konczedálta, hogy a nemzet felháborodása jogos volt s november 18-án a falnak ment fejével, de magával vitt olyan tényezőket is a kudarczba, amelyek ez meg nem bocsáthatják neki.

A békés kibontakozás utján.

A különböző csiny, melyeket a kormány és tábora kieszelt, mind kutba esett; a reggel 7 órai ülés terve idejekorán kisült és meghiusult, a szabadelvüpárt erőszakos bevonulását az ellenzék megelőzte: ugy hogy a kormánynak nem maradt más hátra, mint a derekát beadni és kegyelemre megadni magát a törvényes alapon álló ellenzéknek.

És igy lett a mai ülés egyszersmid a békés kibontakozás kezdete. Az ellenzék korán reggel megszállotta a Házat és elfoglalta az elnök emelvényt.

Az volt az általános nézet, hogy Perczel darabantok kiséretében fogja megkisérelni az emelvény elfoglalását és hogy az egyenruhás darabantok rohamát támogatni fogja nem egyenruhás darabantok hadakozása. A Ház előtt teméntelen rendőr és a szomszéd kaszárnyában katonaság volt készenlétben.

S ime a kormánypárt bevonul testületileg a folyosóra, de nem mer bevonulni az ülésterembe, melyet a számszerinti többséggel is rendelkező ellenzék már lefoglalt és rövidesen az ülés megnyitása előtt megjelenik a teremben gróf *Andrássy* Gyula és felszólitja az ellenzéket, hogy hagyja el az elnöki emelvényt és foglalja el békén a helyét, mert *Perczel nem fog elnökölni* és *darabantok nem jönnek* a Házba. Andrássy ünnepélyesen kijelenti. hogy ezért személyes kezességet vállal. És most nem darabantok és nem spadasainok védelme, hanem *Andrássy kezessége mellett* vonul be a kormány és pártja. Mialatt elhelyezkednek Andrássy, Kossuth és Apponyi rövidesen tanácskoznak és megnyilik a törvényes ülés és ünnepélyes csend alatt méltóságteljesen lefolyik szabályszerüen nehány percz alatt.

Igy lett a mai napból az ellenzéknek diadala. Tiszának kudarcza és egyszersmind feltünt a politikai látóhatáron az uj miniszterelnök gróf *Andrássy* Gyula személyében, mert mi sem természetesebb, mint az, hogy az lesz. Magyarország miniszterelnöke, aki egy szavával tud békét teremteni és nem maradhat az, aki az erőszakkal akarja a békét előkésziteni.

S igy Tisza nem annyira a tegnapi zajban, mint inkább a mai csendben bukott meg.

Perczel miért nem ment el a tegnapi ülésre.

A szövetkezett ellenzék tehát föllépésével abban a tekintetben is czélt ért, hogy az erőszak legfőbb segédeszköze Perczel Dezső már tegnap nem elnökölt a Házban. Tisza tábora azonban másként akarja mindenáron magyaráztatni Perczelnek a tegnapi gyülésről való távolmaradását. Ezért a kormány félhivatalosa, a Magy. Távirati Iroda azt a hirt kürtöli szerte-széjjel, hogy Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, influenzában megbetegedett és azért nem vehetett részt a parlament ujabb ülésszakának megnyitó gyülésén. — Az influenza jókor jött — az előzmények után.

A Times a parlament eseményeiről.

London, decz. 14. A Times megemlékezik a magyar képviselőház tegnapi eseményeiről és azt irja, hogy az ellenzék a kormányt

---

vége a renommének, hiszen napnál világosabb, hogy az ő ostobasága következtében rabolták el a mistresst Még jó ha mr. Browon agyon nem üti ilyen hallatlan bárgyuságért, a mi neki 50,000 dollárba kerül. Mr, Brown pedig senkit sem ütött agyon, sőt igen vig hangulatban ült az iró asztalához és a következő sürgönyt fogalmazta a levélben adott czimhez:

Igen tisztelt fekete kéz!

Ön sajnálatosan tévedt a maga szempontjából, de igen örvendetes az én szempontomból. A kezük közt levő hölgyért én váltság dijat fizetni egyáltalában nem vagyok hajlandó, még egy árva pennit sem, ellenben gentleman szavamra fogadom, hogy havi 400 dollárt fizetek önöknek minden hó elsején, ha őt birtokukban tartva szabadon nem bocsátják. Az illető hölgy ugyanis nekem anyósom, a feleségem jelenleg Európában köröztetik.

Önöknek válaszát szorongva váró eddig is lekötelezettjük

J. H. Brown.

Fölösleges megjegyeznem, hogy a mistress másnap már, hiánytalanul megérkezett. Egy napi tapasztalat elég volt arra, hogy a «Fekete kéz» haladéktalanul lemodjon a havi 400 dollárról.

Meglepő olcsó árak Hegedüs Ármin Magyar Divatcsarnokában. Közmoudássá vált már ma a Magyar Divatcsarnok olcsósága!

Hol egy mrr. tenis flanel — — — — — — — 09 kr.
Egy ruhára loden posztó — — — — — 1 frt. 08 kr.
Egy mtr. angol ruha kelme — — — — — — 53 kr.
Egy teljes blousra szép plüsch flanel — — — 45 kr.
Egy » » jó piké barchet — — — 75 kr.
Egy « « zepfér excentrikus minta — 49 kr.

Kész blousok, aljak, alsószoknyák, (zsipónok) kötények.
Hasonló olcsó árban.

Tisztelettel: **Hegedüs Ármin MAGYAR DIVATCSARNOKA** 898. **Szent László-tér.** (Sas-szálloda kapuja mellett.)

tegnap csinnyel lepte meg. Ez az eljárás árt az ellenzéknek az alkotmány miden igaz barátja szemében. Az ellenzék nyilván számit az előre megfontolt erőszakosságok és támadások hatására. Az ilyen eszközök azonban nem igen valók a szabadság megvédésére, mely csak a parlamenti intézmények normális hatása alatt virulhat.

Apróságok az éjszakából.

Ma éjjel, mikor elterjedt annak a hire, hogy a képviselőházat reggel 7 órára hivták egybe s mikor a hirtelen összegyülekezett ellenzéki vezérlő bizottság szét küldte a még fönt levő képviselőket és ujságirókat a nyugalomra tért képviselők lakására, — derüs jelenetek játszódtak le.

I.

Rákosi Viktor négy órakor hajnalban kopogásra ébredt fel.

— Ki az? — szólt álmosan.

— Én vagyok Nagyságos ur! — felelte a szobaleány.

— Mi baj van?

— Két ur keresi Nagyságos urat.

— Kik azok?

— Azt mondták, hogy képviselők.

— No és beeresztette őket?

— Nem én kérem alássan, mert azt gondolom, hogy ezek a darabantok, akik a Nagyságos urat akarják elvinni.

— Hm! — köhintett egyet *Rákosi* Viktor és fölkelt és a hálókabá ja zsebébe tette a revelverét, mely még most is a téli kabátjában volt a képviselőházi ülés óta.

Elszánt léptekkel közeledett az ajló felé.

— Ki az? — szólt stentori hangon.

— Mi vagyunk — felelt egy fáradt és rekedt hang — eressz már be minket, nem ütünk agyon senkit.

A Lengyel Zoltán hangja volt. Rákosi Viktor kinyitotta az ajtót, Lengyel Zoltán és Eitner Zsigmond beléptek s tudatták vele, hogy hat órakor gyülekezés az ujpárt helyiségében, mert hét órakor ülés lesz a képviselőházban.

Elővették a jegyzőkönyvüket és sóhajtva néztek bele,

— Még tizenhat! Mikor leszünk készen.

II.

Nessi Pál és Gabányi Miklós más felé jártak. A többek közt Kálossy Józsefet kellett értesiteniök, aki az nap este vacsorára sem jött haza.

— Sebaj, felelte Nessi a szakácsnénak, bemegyünk és felirjuk neki az üzenetet.

Beléptek a szobába s tekintetük rá esett a Kálossy vacsorájára: Pompás adag hideg disznókaréjra.

— Csülökre Miklós! — vezényelt Nessi és azzal neki gyürköztek, mig az utolsó darab is el nem fogyott. Aztán megirták az üzenetet és re bene gesta eltávoztak . . .

III.

Reggel félhétkor ott voltak az ellenzéki képviselők a parlamentben. Andrássy Gyula és Tivadar grófok automobilon jöttek, a kapus nagy szemeket meresztett a látogatókra. Hirtelen magára kapja a diszbundáját, hogy illőképen fogadhassa a képviselő urakat, de 7 óra elmult és se kormánypárti képviselő, se miniszter nem mutatkozott a láthatáron. Am az egybegyültek mégse távoztak el. Apponyi, Bánffy, Kossuth példájára valamennyien leheveredtek a pamlagokra. Bethlen Bálint, aki két nap óta nem aludt és a tegnapi diadalban is hatalmasan kivette részét, háromnegyed tizkor keltették fel mély álmából.

— No mi az? Baj van! Riad fel.

— Mindjárt kezdődik az ülés Bálint.

Bethlen Bálint talpra ugrott, hirtelen kimosta szemét a mozsdónál.

— Rendben vagyunk, mehetünk!

Bánffy lemondott a lipótvárosi kaszinó elnökségéről.

A tegnapi nap szenzációja, hogy báró *Bánffy Dezső lemondott a lipótvárosi kaszinó elnökségéről.*

Eddig ezt csak szóbelileg tette meg, de fentartotta magának azt a jogot, hogy irásbelileg is beadja lemondását és ehhez feltétlenül ragaszkodik abban az esetben, ha Tisza István grófot megválasztják tiszteletbeli tagnak.

Az ujabb értesülések szerint a kaszinó viszonyai ma olyanok, hogy Tisza István gróf megválasztása bizonyos.

Tehát bizonyos Bánffy Dezső báró lemondása.

Vázsonyi direktivája.

Vázsonyi direktivát kapott pártjától. Mindenben egyetértenek vele, — ugy szól a tudósitás — de megkivánják, hogy *az ellenzék mostani akciójában aktiv részt ne vegyen.* — Derék demokraták.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési felhivás.

Uj évfolyamát kezdi lapunk az ujesztendőben s ezzel életének *második évtizedébe* lép.

Tizenegyedik évét kezdi lapunk küzdelmes pályafutásának.

Küzdelmes volt a pálya, mert nehéz ma a tisztességnek a sorsa. Nekünk pedig feladatunk volt s feladatunk ma is, hogy a tisztességes hirlapirodalmat képviseljük s olyan lapot adjunk a keresztény magyar közönség kezébe, mely nem űz gunyt az erkölcsből, a hazafiasságból, a vallásból. Sőt ellenkezőleg, mi ezekben látjuk a magyarság boldogulásának zálogát; ezeket ápoljuk gyöngéd gondossággal s kérlelhetlenül támadjuk mindazt, a mi velük ellenkezik. Az igazságért küzdünk!

A mellett igyekszünk minden tekintetben jól szerkesztett, pontosan értesült, eleven lapot adni közönségünknek. Az ősi erényekhez való ragaszkodás megfér a modern haladással.

Törekvéseink nemes pártfogásra találtak a közönségnél; nemcsak lapunk virágzik egy évtized óta, hanem ezalatt lapunk munkatársai köréből nyerte kezdeményezőit s lelkes erősségeit a kath. akczió, mely egyre terjed. A keresztény magyar öntudat már nem szorul ébresztésre; felébredt és cselekszik.

Lapunk pártolása: ennek az öntudatnak fejlesztése.

Bizalommal fordulunk ezért a keresztény közönséghez, kivált a lelkészkedő papsághoz, tanárokhoz, tanitókhoz, tisztviselőkhöz, polgárokhoz, kérve őket, terjeszszék lapunkat még nagyobb körben. Eddigi előfizetőink támogatását jövőre is kérve, biztos reménnyel lépjük át az uj évtized küszöbét.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — —	16 kor.
Negyedévre — — — —	4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — —	20 kor.
Negyedévre — — — —	5 »

Vidékre postán szállitva:

Egész évre — — — —	24 kor.
Negyedévre — — — —	6 »

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁJÉKOZTATÓ.

Decz. 17. Kath, Szabad Liczeum estélye. Vay Péter gróf előadása,
Jan. 22. Kath. Szabad Liczeum matinéja.
Febr. 12. Kath. Szabad Liczeum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liczeum estélye: dr *Károly* Irén Előadása.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liczeum bőjti estélye.
Apr. 6, Kath. Szabad Liczeum bőjti estélye.
Ápr. 29. Kath. Szabad Liczeum zárünnepélye (estély.)

*** Miniszteri kiküldött Nagyváradon.** Nagyvárad tagadhatlanul iparos és kereskedő város s mégis a jóhirü iparostanonczciskolában és segédek továbképzőtanfolyamán kivül semmi intézményünk nincs az iparfejlesztés előmozditására. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara, továbbá a nagyváradi ipartestület évek óta következetesen sürgetik egy vas- és fémipari szakiskola felállitását, azonban eredmény nélkül. Nagyvárad városa mintegy félévvel ezelőtt szintén felirt e tárgyban, azonban a miniszter kijelentette, hogy a szakiskola felállitására nem áll rendelkezésére a megfelelő fedezet. Elösmeri azonban, hogy Nagyváradon szükséges és helyén való egy ipar fejlesztésre szolgáló intézmény felállitása, s ez elől nem zárkozik el, hanem szakemberét leküldi a tárgyalások megejtése végett. Tegnap értesités jött a kultuszminisztertől Nagyvárad város polgármesteréhez, hogy a miniszter megbizásából *Mártonffy* Márton orsz. iparoktatási főigazgató deczember hó 17-én Nagyváradra érkezik, hogy értekezzék a város polgármesterével a tervbe vett iparoktatási intézmény létesitése tárgyában.

*** A harmadik vashid környéke.** A harmadik vashid felépitése által a város nyugati része előreláthatólag nagy fejlődésnek indul. Ezért tervbe vette a tanács, hogy az ujvárosi fatelepek helyét, ahol az uj hidfő lesz, házhelyekül értékesiti s megbizta a főmérnököt, hogy ez irányban tegyen előterjesztést. *Kőszeghy* József városi főmérnök a felhivásnak annyiban eleget tett, hogy jelentését beterjesztette. Kifejti, hogy a fatelepek felosztása házhelyekül szoros összefüggésben van a harmadik vashid épitésével, illetve a hid tengelyvonalának megállapitásával, valamint a Körözs szabályozási vonalának megállapitásával, mivel nagy forgalmu utcza terveztetik a hid irányában s ezt összhangba kell hozni a hiddal. Csak ennek megállapitása után tünik ki, hogy hol és mily nagyságu házhelyek létesithetők. A hidépitéssel ezen házhelyek ára emelkedni fog s annak négyszögöle 10 koronán alul nem adható. Igy a telkekből remélhetőleg mintegy 94240 korona folyna be. A mérnöki hivatal már késziti az összes terveket s számitási munkálatokat. Éppen ezért egy félévi haladékot kér a főmérnök, amikor az egészet tárgyalásra előkészíti és beadja.

* **Kormánypártiból ellenzéki város.** Komáromból jelentik, hogy a lefolyt városi választásokon az ellenzék teljes diadalt aratott, a mennyiben az összes ujonnan választott bizottsági tagok egy kivételével, — mind ellenzéki érzelmü polgárok.

*** Washington s obor Budapesten.** Az utóbbi időben közel jöttünk a távol Amerikához s különösen az ez évi interparlamentáris kongresszuson jelenlevő kiváló magyar nagyférfiak ott időzése jó alkalmul szolgált, hogy a régi testvéri érzést felelevenitsék. A clevelandi magyarok Kossuth-szobrot állitanak s e czélra az ottani hatóság a legszebb teret engedte át. Viszonzásul Budapesten fel akarják állitani Washington Györgynek, az Amerikai Egyesült-Államok alapitójának szobrát. Hodmezővásárhely város törvényhatósága elhatározta hogy Washington szobrára 200 koronát ad. Határozatát megküldötte Nagyvárad városához s kéri, hogy szintén szavazzon meg bizonyos összeget a Washington szoborra.

* **Missió Furtán**. Furtán nyolcz napon keresztül az ottani római katholikus plébánia templomban missiót tartottak. A budapesti Jézus-társasági atyák két tagja *Páncsics* Péter és *Midlinczky* József végezték a hivek tanitását és előkészitését a bünöktől való megszabadulásra. A hivek ugyszólván teljes számban mély áhitattal vettek részt mindennap az ájtatosságokon, melyek végével missió-keresztet állitottak. A missió nagy eredményében méltó öröme volt *Csomák* János esperes plébánosnak.

* **A reáliskola uj rendes tanára.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Hegedüs* Árpádot, ki eddig, mint helyettes tanár általános megelégedésre működött a nagyváradi állami főreáliskolánál, a nevezett intézet rendes tanárává nevezte ki.

Esküvő. *Auer* István, az «Alkotmány» segrdszerkesztője, a katholikus hirlapirodalom jeles tollu munkása és kiváló költő Boldogasszony fogantatása ünnepén jegyezte el *Rach* Teréz kisasszonyt Ráczváros-Telepen.

* **Kinevezések.** A pénzügyminiszter a nagyváradi kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez *Szabó* János pénzügyi számtisztet pénzügyi számellenőrré végleges minőségben, *Szombathelyi* Béla pénzügyi számgyakornokot pénzügyi számtisztté, ideiglenes minőségben, végül *Sável* Gusztáv és *Kozma* Iván nagyváradi lakos, dijnokokat segélydijas pénzügyi számgyakornokokká ideiglenes minőségben kinevezte.

* **Dobosfy Alajos kuriai biró lett.** A nagyváradi kir. itélőtáblának egyik kiváló képzettségü biráját *Dobosfy* Alajost megérdemelt szép kitüntetés érte. Ő Felsége az igazságügyminiszter előterjesztésére őt a királyi Curiához zámfeletti biróvá nevezte ki. Dobosfy régi munkása Nagyvárad igazságszolgáltatásának. A nagyváradi kir. itélőtábla birói testületének a tábla felállitása óta jeles tagja. A társadalmi életben nem igen szerepelt nyilvánosan, szerénysége miatt, mindamellett kiváló jogtudományáért, rokonszenves modoráért széles körben örvendett közbecsülésnek. Szép előmeneteléhez már tegnap sokan gratuláltak. A tábla birói kara testületileg üdvözölte Dobosfyt kitüntetése alkalmából. Dobosfy nemsokára elhagyja Nagyvársdot s elfoglalja helyét a Curia diszes birói testületében.

* **Tolvaj krónika.** *Lubjenker* Józsefné Nagymalom utcza 25-ik szám alatti lakásának udvaráról mult éjszaka egy óra tájt az ól kifeszitése után két hizott libát loptak el A tolvaj a szomszéd kerten át távozott, ahol le. is nyakazta a libákat. — *Nyéki* Juliánna napszámosnő panaszt emelt *Bodnár* Juliánna b. ujfalusi illetőségü 20 éves cseléd ellen, aki e hó 1-én mint kisegitő mosonő müködött nálla és müködéseközben Nyéki Julánnának egy háromköves arany gyürüjét is elkezelte. A gyürüt azután elzálogositotta, a zálogjegyet pedig eladta. — *Vajas* János nyugalmazott államvasuti kapus Kőfaragó-utcza 27. szám alatti lakásán ma délelőtt a kertben fát vágott; ez alkalmat felhasználva, a besurranó tolvaj elemelte a szobából feketére szivott ezüst kupakos tajt pipáját, melyet a káros 45 korona értékünek mond. Az eljárás mindhárom esetben folyamatba tétetett.

* **Hamis pénz.** Tegnap délután az Ujvárosi postán *Bodnár* György férfiszabó egy hamis 5 koronást akart feladni. A postahivatal által értesitett rendőrség a hamis pénzt elkobozta és Bodnár ellen meginditotta az eljárást.

x Felhivjuk az igen tisztelt olvasó közönségünk b. figyelmét *Czillér Imre* czég mai hirdetésére.

x Különczök lehetnek azok, akik elkerülik *Berger Sándor* illatszertárát, ahol igazán izléses tárgyakat lehet választani karácsonyi és alkalmi ajándékul. — Bémertér Szinház sarok.

IRODALOM.

A bünvádi perrendtartás zsebkönyve. Irták: *Illés* Károly és *Vargha* Ferencz. Jogászok, főleg birák, ügyészek és ügyvédek részére nélkülözhetlen ez a zsebkönyvecske, mely immár második kiadásban látott napvilágot. Pompás, áttekinthető feldolgozásban adja a bünvádi perrendtartás, e rendkivül nehéz törvény szövegét, ellátva a szakaszokat felvilágositó jegyzetekkel. A második kiadás jegyzetei már feldolgozzák a judikaturát is s ezzel csak emeli a használhatóságot. Nyomdai kiállitása rendkivül izléses, az áttekinthetőséget emelő. *Grill* Károly kiadásában jelent meg a könyv s ára aránylag olcsó: hat korona. Jogász olvasóinknak a második kiadást melegen ajánljuk.

Rejtvényvilág. Ez a czime az »*Érdekes Könyvtár*«, a világ e legolcsóbb folyóirata állandó ingyenes rejtvénymelléklapjának, mely azért egyedüli a maga nemében, mert minden egyes megfejtőjét, kivétel nélkül, könyvjutalomban részesiti. — Az »Érdekes Könyvtár« ettől eltekintve állandóan 64 oldalon jelenik meg, közölve a legkiválóbb hazai és külföldi irók (Mikszáth, Eötvös Károly, Gárdonyi, Tóth Béla, Beniczkyné stb. tsb.) legkiválóbb elbeszéléseit és novelláit. A lap előfizetési ára mesésen olcsó: egész évre 2 korona, félévre 1 korona, mely összeg az «*Érdekes Könyvtár*» kiadóhivatalába. (*Budapest, V., Kálmán-utcza 2.*) küldendő; ugyanonnan kérhető ingyen mutatványfüzet is. A tanuló ifjuság részére nem is képzelhető szebb és olcsóbb karácsonyi ajándék, mint egy egész évi előfizetés az »Érdekes Könyvtár«-ra!

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: d. u. Csongor és Tünde ifjuságí előadás, este: A kis kofa.
Péntek: Takarodó.
Szombat: A hajduk hadnagya.
Vasárnap: d. u. A kis püspök, este: A kis kofa.

Aranyhid. Nem volt elég tavaly foltot ejteni a nagyváradi szinészeten ezzel a trágársággal, az idén rá kellett duplázni a tavalyi megbotránkoztatást. Kis kofa — Aranyhid — ilyen müsorral kér Somogyi Károly szubvenciót! Szerencsére illő csekély számu közönség ment lépre a darabnak s talán az üres kassza vissza tartja a vezetőséget olyasmitől, amitől a magyar müvészet nemes hagyományai és a jó izlés nem tartják vissza.

Az előadás sikerültebb volt, mint aminőt a darab megérdemelt. Krasznay, Tóth, E. Kovács Mariska és Szerémy Gizella, sőt Losonczy is sok derültséget okoztak s pompás összjátékot produkáltak. Főleg *Kovács* Mariska vált ki, akinek hatását remek öltözékei ezuttal is csak emelték. —*r.*

Baracsi Rózsi távozása. Évről-évre előfordul a nagyváradi szintársulatnál, hogy egy-egy szebb, csinosabb szinésznő hirtelen, meglepetésszerüen itt hagyja a társulatot. Kétszeres a kár, ha az illető olyan igazi tehetség, mint volt *Baracsi* Rózsi. A közönség pedig a távozás hirére boszankodik és kiváncsiskodik. A bosszankodást eloszlatja az a hir, hogy *Berlányi* Vanda jön Baracsi helyébe vissza, de a kiváncsiság kielégitést keres — mig talál pletykákban, amikről pár napig beszélnek. De okát nem igen keresik ott, ahol van — az igazgatói irodában.

A mai előadások. Ma csütörtökön két előadás lesz a Szigligeti szinházban, d. u. 3 órakor ifjusági előadás képpen szinre kerül «Csongor és Tünde», este rendes helyárak mellett Stoganovits operettéje «A kis kofa», az ismert szereposztásban.

A arany ember. Holnap pénteken Szarvasi Soma jubileumára szinre kerül Jókai egyik legbecsesebb darabja az «Arany ember», első rangu szereposztásban, a jubiláns a czimszerepet játsza. Ez este lép fel először a Szinház uj naivája Berlányi Vanda.

Ezen előadásra már ma d. u. 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

EGYESÜLETEK.

A Katholikus Kör választmánya tegnap este gyülést tartott *Palotay* László pápai praelátus elnöklete alatt. Jelen voltak az elnökön kivül Novotny S. Alfonz, Bereczky Géza, id. Jelinek Ferencz, dr Vucskics Gyula, Csobánczy Lajos, Csatáry József, Kelemen Kálmán, Papp Imre, Balázsovics Jenő, Milibák József, Andriska Károly és Imrik Gusztáv dr titkár. A választmány elintézte a fölmerült folyó ügyeket majd dr Vucskics Gyula tett jelentést a Kath. Szabad Liczeum szombati Vay-estélye érdekében tett intézkedésekről. Az estély rendkivül sikeresnek igérkezik. Az ülőhelyeket már javarészt lefogl lták *Láng* József kereskedésében. Dr *Szolcsányi* Hugó jogtanárt, *Polisó* János pénzügyi fogalmazót, *Gentz* János gör. kath. esperes plébánoct és *Tölgyessy* Károly kápta- ani irnokot a kör tagjai sorába iktatták. Ezzel a gyülés véget ért.

Igazságszolgáltatás.

Itélet a Pallay—Weiszlovits ügyben.

(Törvényszéki főtárgyalás.)

A nagyváradi királyi törvényszék két napi tárgyalás után tegnap hozott itéletet a Pallay, Weiszlovits párbaj-ügyben.

Fassie Pál elnök délelőtt tiz órakor megnyitva az ülést, felolvastatja a periratokat. A periratok felolvasása után a perbeszédekre került a sor.

Nagy Géza királyi ügyész nem tartja a párbajt oly eszköznek, melylyel a becsületet meg lehet védeni. *Weiszlovits* Gyula *Pallay* Lajost kötelességének teljesitéseért inzultál s ezzel kényszeritette Pallayt a kihivásra. Habár Pallay is, mett törvényes uton is szerezhetett volna magának elégtételt. Mindkét vádlottat kéri párbajvétségben bünösnek kimondani s szigoruan megbüntetni.

Frank Salamon védőbeszéde után a kir. törvényszék határozathozatalra vonult vissza Hosszas tanácskozás után Fassie Pál elnök kihirderte a törvényszék itéletét, mely szerint mindkét vádlottat bünösnek találták s *Weiszlovits Gyulát egy évi, Pallay Lajost 3 napi államfogházra itélték.*

Az itélet ellen felebbezést jelentettek be a vádlottak.

Az élesdi vérengzés.

— Harmadik nap. —

A tegnapi nap tanukihallgatásokkal tel tel A törvényszék közel százötven tanut hallgat ki.

az élesdi vérengzés ügyében s igy csak a hét végére várható az itélet.

A tegnapi kihallgatások alkalmával a tanuk sok érdekes körülményre tettek vallomást.

A tárgyalásról tudósitónk a következőket irja:

Millye Gyula elnök délelőtt 9 órakor megnyitotta a tárgyalást, folytatva a tanukihallgatásokat.

Mardeinger György csendőr, tanu. A népgyülésre tizenhatan voltunk kirendelve. Nem tudom azt, hogy előzőleg izgatott volt e a hangulat. Resch őrmestertől kaptuk a töltényeket, Mikor kimentünk a népgyülésre, már abczugolt a tömeg. A tömeget figyelmeztették, hogy ne zavarja a népgyülést. Mikor már fenyegető lett a nép magatartása, szuronyszegezve nyomultunk előre. A tömegből több lövést tettek s erre mink sortüzet adtunk; 56 lövést összesen.

Fazekas László csendőr, tanu: *Pap* Flóra izgatta a néptömegett. A főszolgabiró magyarul intette a népet csendre és a feloszlásra.

Junger Mihály tanu, csendőr: A nép Bérczy főszolgabirót abczugolta. A nép közül sokan azt kiabálták, hogy nem kell meghallgatni a 48-as szónokokat, csak a kormánypártot és a szoczialistákat. A tömegből is lőttek.

Farkas Imre csendőr: Nem tudom, hogy valaki izgatta, a tömeget. Nép közül sokan felmentek a pódiumra. Az emberek botokkal jöttek a népgyülésre.

Hosszu Mihály csendőr, tanu: Sokan azt kiáltották a néptömegből, hogy inkább agyon verik az emelvényen levőket, semhogy beszélni hagyják őket. A főszolgabiró román nyelven is felszólitotta tömeget a szétoszlásra.

Katona István csendőr, tanu: Az atak után a tömeg ujra vissza lőtt. A nép közül háromnégy lövést tettek a csendőrség felé. A tüzet a járásbiró vezényelte. A tüz után Pay Flórát letartóztattam.

Sándor László: Előre lehetett látni, hogy nagy tüntetés lesz. Kövekkel dobáltak meg bennünket, mire én négy lövést tettem. Engem a lábomon ütöttek meg.

A többi csendőrök mind arra a körülményre tettek vallomást, mint az előbbiek.

Dr *Molnár* István tanu, orvos: Nem tudom, hogy valaki izgatta a népet a tüntetésre. Már délelőtt izgatott volt a hangulat. Egy embert hallottam, hogy azt mondta, hogy semmi áron sem szabad engedniök. A népgyülésen nagyon fenyegető magatartást tanusitott a tömeg Láttam, hogy *Bérczy* főszolgabiró utasitást adott Resch őrmesternek. Láttam, hogy egy ember revolvert vett elő s rálőtt a járási őrmesterre, ki erre háromszor lőtt a tömeg közé.

Kocsis Béla gyógyszerész, tanu: Tudom, hogy a nép jó része szocziálista volt, de csak azért, mert szabad legeltetést igértek nekik a nagyáradi pártvezérek. En kötöztem a sebesülteket, melyek közül csak kevés volt hátba lőve. A csendőrök csak az ellenszegülőkre lőttek.

Milye Gyula elnök este 6 órakor a tárgyalás folytatását ma délelőtt 9 órára halasztotta.

NYILTTÉR.

Karácsony és ujév
alkalmára
legdivatosabb névjegyek
készittetnek,
a Szent László nyomdában
Nagyváradon, Szilágyi Dezső-u. 3.

Karácsonyi és **uj évi**
ünnepekre!

Elegáns női **blousok** remek kivitelben
Asztalnemüek, garniturák, függönyök
VÁSZNAK, selyemkendők.
Nyakkendők, női KELMÉK.
Zsebkendők, gallérok és kézelők
Esőernyők.
Női és férfi **fehérnemüek.**
Alsó trikó áruk stb. óriási választékban és legjutányosabb árakban beszerezhetők:
BECZKAY LAJOS-nál
Szent László-tér.

Értékes és maradandó!
Karácsonyi ajándékok!
Mindennemü **ékszert**
raktárom tulhalmozottsága folytán a
legjutányosabban árusitok.
Kálmán Sándor
ékszerész, SZT.-LÁSZLÓ-TÉR.
Vidéki megrendeléseknek a leggyorsabban teszek eleget.

Szilágyi Géza
órás- és ékszerész-üzlete
NAGYVÁRAD, Szt.-László-tér, (Fekete sas épület.)

Karácsonyi és ujévi vásár!
Arany-, ezüst- és nickel-órák, óralánczok, fémjelzett 14 karátos arany- és ezüst-ékszerekből izléses és csinos ujdonságok.
Ez alkalomra igen mérsékelt versenyképes olcsó árak.
Csakis szolid és megbizható kiszólgálás.

Egy gyermek nickel-óra	. .	4 frttól.
Egy gyermek ezüst-óra	. .	5 frt 50 krtól.
Egy arany gyermek-gyürü	.	2 » 50 »
Egy pár arany fülbevaló	.	3 frttól feljebb.

Budapesti fogtechnikus Nagyváradon.
FOGAK és fogsorok kaucsukba vagy aranyba foglalva — **szájpadlás nélkül is** — rágáshoz tökéletesen alkalmas. Régi, nem jól illő fogsorok átdolgozását, gyors és pontos javitását végezi.
SZÉKELY KÁROLY
975. fogtechnikus,
Nagyvárad, Szaniszló-utcza 15.

TÁVIRATOK.

Perczel lemond.

Budapest, decz. 14. (Saját tud. táv.) Ellenzéki körökben az a hir van elterjedve, hogy Perczel Dezső házelnök beadja lemondását; betegségét hozván fel okul, mivel orvosai tanácsára Abbaziába kell utaznia.

Tisza István miniszterelnök kijelentette, hogy nem engedi Perczelt megválni állásától, pihenje ki magát s aztán ismét foglalja el az elnöki széket.

Az ellenzék értekezlete.

Budapest, decz. 14. (Saját tud. táv.) A vezérlő bizottság ma este 6 órakor értekezletet tartott, mely után az egyesült ellenzék ülésre gyült össze. Az ülesen Kossuth Ferencz elnökölt, ki először is azt kérdezte, hogy győzelemnek tekinthetik-e a tegnapi és mai eseményeket. Azt hiszi, hogy igen, mert ki vették a parlamentárismus tervéből azt a fekélyt, melyet erőszakkal beleoltottak. Kidobtuk a házból a berendelt karhatalmat.

Ha nem tiporják tovább a parlamentben lábbal az alkotmányt és a törvényeket, akkor csendes béke lesz. Erőszakkal szemben azonban csak erőszakkal lehet küzdeni.

Külföld ezek után el fogja ismerni alkotmányunk érettségét. Kéri az ellenzéket, hogy vitarendező bizottságot küldjenek ki. Az ellenzék egyhangulag elfogadta az inditványt. A vitarendező bizottság tagjai lettek Justh, Holló, Battyány Tivadar, Kubik, Tóth, Hock.

Kossuth bejelenti, hogy holnap ismét testületileg vonulnak a Házba s kéri a párttagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg az ülésen.

Itélet az orosz belügyminiszter gyilkosainak pörében.

Pétervár, decz. 14 Plehve belügyminiszter gyilkosainak pörében ma hoztak itéletet. Szaszonovot életfogytiglan tartó, Szikorszkit husz évi tartó kényszermunkára itélték. A tárgyalás zavartalanul folyt le.

Bizalom a kormánynak.

Hódmezővásárhely, decz. 14. (Saj. tud. táv.) A törvényhatósági bizottság ma délután gyülést tartott, melyen Lukács főispán elnökölt.

Meskó József főjegyző felolvasta Kecskemét átiratát, mely után Kovács János a szabadelvüpárt elnöke javaslatot ter

jesztetett elő, hogy a törvényhatóság bizottság szavazzon bizalmat a kormánynak.

Az ellenzékiek a padokat verték s a nagyzaj közepette felállott Kovács József ellenzéki párt elnök s ellen inditványt tett.

A közgyülés 180 szóval 93 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

A háboru.

—

A port-arthuri flotta vége.

Berlin, decz. 13. Pétervárról táviratozzák: a kormány autentikus jelentést kapott róla. hogy a port-arthuri orosz flotta teljesen megsemmisült. Pétervárott nagy a lehangoltság. Ez okozta a tegnapelőtti és tegnapi utczai zavargásokat is. A lakosság körében olyan nagy az elégületlenség hogy a kormány a legmesszebb menő rendszabályokról gondoskodik a készülő tüntetések megfékezésére. Még a kormányhoz közelálló körökben rosszalják, hogy az orosz flotta nem tett utolsó kétségbeesett kisérletet a a kikötőből való megmenekülésre, hanem bevárta a parancsot, amig hajóit halomra lövöldözik a japán ütegek.

A japánok támadása.

London, decz. 13. A Morningpost jelenti Sanghaiból tegnapról: A Sahótól délre levő japán jobbszárny észak felé huzódott. Előörse elérte Kuancsát. Azt jelentik, hogy heves ütközet kezdődött.

London, decz. 13. A japánok a leghevesebb meneteléssel nyomják visza az oroszokat. Óriási ágyutüz hallatszik. Az oroszok elhagyva állásaikat észnélkül menekülnek.

Közönség köre.*

—

Rendetlenség a temetőben.

A «Tiszántul» tekintetes szerkesztőségének
Nagyvárad.

Tisztelettel kérem a tekintetes Szerkesztőséget, miszerint az alábbi kegyeletsértő dolgot, — mely nézetem sserint sürgősen orvosolandó, mert talán nem en magam vagyok ilyeneknek kitéve, — becses lapjában felemlitve, az illető faktorokat elemi kötelességük teljesitésére serkenteni.

Sok helyen megfordultam már életemben, de a legutolsó faluban sem találtam a temetőt s a temetői állapotokat olyannak mint Nagyváradon.

A legutolsó falu elöljárósága is bir érzékkel az iránt, hogy a temető annyira eltérő természetü más közhelyektől, hogy ha más egyébre pénz nem telik, legalább körülárkolják, s áthatlan sövénynyel szegélyezik.

Ennek eredménye faluhelyen is az, hogy ki a temetőbe akar jutni, annak a bejárásnál kell ezt megkisérleni s igy a temetőcsősz könnyen megakadályozza azt, hogy a temető iskolakerülő gyerekek és csirkefogók tanyája legyen.

Nagyváradon ez másként van- teszem például az olaszi temetőben.

Naponta kisétálok oda, de még nem volt nap, hogy meszet, szenet, fát stb szákszámra hordó emberek ne röviditették volna meg utjukat a temetőn át. Mivel pedig a temető mögött elterülő térségen semmi nemü boltot nem tudok, valószinünek találom, hogy mindez lopott dolog, s a tolvaj nagyon jól tudja, hogy a tometőn áthaladva — nyomátvesztik.

Temetések alkalmával, vagy szép verőfényes délután 100—200 gyerek és cseléd, inczog, dalol, fütyöl sértve az emkerek kegyeletét, s megbotránkoztatva a csendben imádkozót.

Tudok esetet, hogy egy leány locsolóját az apáczák után hajitotta s ilyenkor sem közel sem távol senki sincs, kinek joga lenne az illetőt megtorolni.

Én magam nem tudtam feleségem sirjára virágot tenni, hogy az egy félnapot ott maradt volna. Koszoru, virágcsokor, vagy elültetett virág, az mindegy volt, letépték, vagy elvitték.

Több izben figyelmeztettem a temetőcsőszt, de bizony az az egy-két ember napestig járhatná azt a nagy temetőt, s a mostani viszonyok mellett mindezeket nem tudná megakadályozni.

Azt hittem, hogy a szép meleg idők mulásával a gyerekek elmaradnak, s minden másként lesz. — Tévedtem.

November 2-án valaki a sirra ültetett chrysantém virágokat mind levágta, s ma, deczember 7-én a reggel fél 9 órakor a sirra tett virágcsokrot, délután fél 2-ig valaki ugy amint volt, szallagostól, mindenestül ellopta.

Az ember tür és ismét tür, panaszát ujra és ujra kezdi, de senki sem gondol vele.

Én azt hiszem, hogy a temető valakinek gondjaiba van helyezve.

Nem elég tehát »szabályrendeletet« csinálni, hogy egy m² sirhely 8 korona. —

Nem elég a temetőt vállalkozó czég nyerészkedési vágyainak kielegitéseire eladni, hanem akkor, midőn az a hely, melyet a város püspökétől ingyen kapott, oly szép pénzt hoz évenként a város kasszájába, akkor talán az érdemes tanácsnak erkölcsi kötelessége lenne gondoskodni arról, hogy az adófizető polgárok kegyeletükben megbántva ne legyenek s a sirokat meg ne rabolják.

Sürgős szükség lenne a temető bekeritésére, mert még akadhat élelmes vállalkozó, ki nem virágot lop vagy csízet fog a temetőben, hanem a felállitott emlékköveket is elemeli.

Ha a városnak sok a pénze minden haszontalan dologra, akkor teljesitse elsőrendü erkölcsi kötelességét s ezzel ebben az inséges világban nehány napszámoson is segit.

Midőn kérem a tekintetes Szerkesztőséget panaszom érdekében szót emelni, vagyok

teljes tisztelettel:

Jellenz József.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva. 9

— Ej, édesem, nem tesz az semmit, hisz jóslatunk ugy sem fog teljesedni.

— De vajjon ugy lesz-e? — kérdezte Gillian s keserü könnyek gyültek a szemeibe.

— Oh, — folytatá, — néha ugy érzem, mintha nem tudnék segiteni magamon, mintha valami, akaratomnál erősebb gonosz befolyás küzdene bennem, mely elöli minden jó és nemes ösztönömet! Vannak pillanatok, midőn szinte gyülölöm az én drága öreg Blaczket nagyanyámat, csak azért, mert ő oly áldott, jó és szelid, és mert az ő tisztasága és jósága mellett oly hitvány teremtésnek érezem magamat. Igyekszem jónak lenni, — oh, nem egészen az én hibám, hiszen én próbálok jónak lenni! . . .

— Meg vagyok róla győződve, édesem! — mondá sir Gilbert félig szórakozott, félig csodálkozó hangon s gyöngéden csókolta meg kedvesét. — Meg vagyok róla győződve, hogy maga mindig azt igyekszik tenni, a mi helyes. Ennél többre egyikünk sem képes.

Gillian mosolyogva nézett rá.

— De én nem vagyok mindig olyan, — mondá őszinteséggel. — Sokszok teszek olyat, a miről tudom, hogy helytelen és csak azért kivánom tenni, mert azt hiszem, hogy igy könnyebben szabadulhatok minden fáradságtól. Azután mindig megbánom, de akkor már késő! Oly gyönge vagyok, mint a nád és oly állhatatlan, mint a viz, — tette hozzá a leány keserüen. — Hiába ócsárolják Bertit, hiába mondják róla, hogy könnyelmü: azért ő százszorta különb nálamnál.

E szavaknál sir Gilbert ránczba huzta a homlokát. Ő talán többet tudott Bertiről, mint Gillian. Karját szorosabban füzte a leány dereka köré és hangja nagyon gyöngéd volt, midőn igy szólt:

— Drágám, jobb lesz, ha megengedi, hogy én találjam meg a hibáit? Gillian, én szeretem magát és rejtett erényeit keresem. Legkevésbbé sem félek, ha maga . . . Elhallgatott s merően nézett a leányra. — Gillan, nézzen a szemem közé! . . . Igy! . . . Most adja ide a kezét és mondja utánam: «Gilbert, szeretlek! Szivemet és életemet egészen és föltétlenül neked adom. Hü és szerető feleséged leszek, mig a halál el nem választ bennünket.»

Gillian elhalványult egy kissé, midőn e szavakat és a komoly hangot hallotta, melyen sir Gilbert mondotta. Ugy hanzott ez, mintha eskü lett volna. Szemeit lesütötte és idegesen nevetett.

— Gilbert, maga megijeszt engem! Hiszen ez olyan, mint a házassági eskü.

— Mi volna egyébb? Valóban ez az igazi eskü és az ég a tanunk, Gillian, nem mondja el az esküt?

Gillian habozott egy pillanatig, aztán szelid komolysággal s mosolyogva mondá:

— Elmondom.

Puha, meleg kezét sir Gilbertébe téve, szilárd hangon ismételte azokat a szavakat.

Egyideig mind a ketten hallgattak. Gillian boldognak és elégedettnek érezte magát. Ugy látszott, mintha életének leghőbb óhajtása most hirtelen teljesült volna. Oly édes érzés volt szeretni és szerettetni. Sir Gilbert karjától átölelve, fejét vállára hajtotta és örömmel gondolt arra, hogy ez a jóleső, gondoskodó szeretetet most már az övé — és az marad mindvégig, a mig csak élnek.

Valaki odament az erkélyre nyiló ablakhoz, kinézett és mosolygott, aztán nesztelenül visszahuzódott, nem akarva megzavarni a szerelmesek találkozását.

Mily szépnek látta most Gillian az életet! Az est első része, melyet lady Wynnál töltöt, most inkább lázas álomnak tetszett, mint valóságnak. Vajjon lehetséges-e, kérdezte magában, hogy ő ugyanaz a leány, ki alig nehány órával ezelőtt oly lázas nyughatatlansággal hajolt a kártya asztal fölé. Mintha uj élet szállt volna belé, elnyomva a másikat, a gyarlót, a könnyelmüt.

— Soha sem fogok többé káryázni, fogadta magában. Igyekezem méltónak lenni hozzá.

Az imént csinált adóssága sem szerzett neki mostan komoly aggodalmat. Tudta, hogy azt a pénzt valamiképpen elő kell teremteni, ugy tudta Bertitől, hogy az ilyen becsületbeli adósságot rögtön el kell intézni; és nem szeretett sir Hannelnek lekötelezettje lenni. Talán lady Wynn — gondolta Gillian — fog neki pénzt kölcsönözni. De bármi történjék, nem akarta, hogy életének ezt a legboldogabb óráját kellemetlen gondolatok megrontsák. — Ki tudja, lehet, hogy ehhez hasonló boldog órája soha sem lesz többé! Nem is gondolt rá, hanem nézte a csillagos eget, s álmodozva hallgatta a zenét.

— Édesem, maga nagyon csendes, miről gondolkozik Gillian? — kérdezte sir Gilbert.

Gillian álbrándozó, mosolygó szemekkel nézett föl reá.

— Óh, semmiről! — válaszolt. Nem gondolkoztam, nem hallgattam, nem néztem, és nem tettem semmit, csak boldognak éreztem magamat. De talán vissza kellene mennünk a bálterembe. Meritonné bizonyosan észrevette távollétemet, és keres engemet.

(Folyt. köv.)

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősségе a Szerk.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, decz. 14.

Buza ápr.-re — — — —	10.20
Buza okt. — — — — —	8.86
Rozs ápr.-re — — — —	7.95
Tengeri májusra 1905. — —	7.15
Zab okt.-re — — — —	9.59
Repcze aug.-ra — — — —	11.20

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 14.

Osztrákhitelrészvény — — —	10.26
Magyar hitelrészény — —	886.—
Leszámitoló bank — — —	463.—
Rimamurányi — — — —	530.—
Osztrák-m. államvasuti részvéuy	644.—
Közuti vasut — — — —	584.—
Városi villamos vasut — —	344.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1904. decz. 14.

Magyar aranyjáradék 4% — — —	118.75
Magyar koronajáradék 4% — — —	98.15
Magyar koronajáradék 3½% — — —	88.75
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	98.20
Horváth-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön —	20.9—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön —	1.62
Osztrák járadék papirban — — —	99.75
Osztrák járadék ezüstben — — —	100.—
Osztrák járadék aranyban — — —	120.—
Osztrák korona járadék — — — —	100.—
1860. oszt. államsorjegyek — — —	156 50
Osztrák-magyar bankrészvény — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — —	30.550
Osztrák hitelbank intézeti részvény —	67.5—
Osztrák-magyar államvasuti részvény —	64.4—
20 frankos arany (Napolendor) — —	1.55
Német birodalmi márka — — — —	117.55
London vista — — — — — —	23.93
Páris vista — — — — — —	95.17
20 márkás arany — — — — —	23.50

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvétetnek
a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában

Nincs lehetetlenség!
Ez már igazán ritka alkalom!
Használja is azt ki minden vevő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz, hogy még **órát** és **ékszert** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Klein-féle óra és ékszer raktáron levő tárgyakat árverésen megvettem. És igy mindenki kevés pénzért szép **karácsonyi ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyürük, fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőeszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállitott árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Óra, ékszer és látszer javitás pontosan, jótállás mellett elkészittetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJÁMIN
müórás, ékszer- és látszerész.
Nagyvárad, Fő-utcza, Széchenyi szálloda.

Grünwald Hermann
aranymüves és ékszerész
NAGYVÁRADON, (BAZÁR-épület.) **FŐ-UTCZA.**

Karácsonyi ajándékok

arany és ezüst ékszerekben a legszolidabb árban.

Elvállalok továbbá mindennemü arany és ezüst ékszerek készitését, gyémánt- és brilliánskövek foglalását a legszebb kivitelben.

Javitások a legszolidabban a legolcsóbb árszámitás mellett.

Magyar műbutorgyár
részvénytársaság.
Gyártelep: **BÉKÉSCSABÁN.** *Gyári-raktár:* **NAGYVÁRADON,**
Fő-utcza Guttmann ház.

Saját készitésü elegáns asztalos és kárpitos
BUTOROK
modern stylben, gazdag választékban, vári árban.
Szolid, szabott árak!

Diószeghi István
órás és ékszerész
Nagyvárad, Kossuth-(Sas)-utcza
(Hajnal-palota.)
Elvállal: 929.
órákat, ékszereket
javitás végett.
Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.
Óra és ékszer raktár.

Sz. KOCSIS JÁNOS
férfi szabó,
NAGYVÁRAD, Szent László-tér. **a „Sas" kávéház mellett**

Van szerencsém az **uri közönség** figyelmébe ajánlani
férfiszabó-üzletemet,
a hol a legfinomabb ***hazai, angol*** *és* ***franczia*** *szövetekből legujabb divat szerinti öltönyöket és felső kabátokat a* **legolcsóbb árakért** *készitem.* 606

Tisztelettel:
SZ. KOCSIS JÁNOS, férfi szabó.

FINOM KISZOLGÁLÁS.

FŐ-ÜZLET: Zöldfa-utcza, a Zöldfa-kávéházzal szemben.

Rendkivüli ajánlat!
Soha többé nem létező bevásárlási alkalom kinálkozik czégünknél, **Az eddigi ár féléért** ajánlunk két sorozat legfinomabb valódi franczia és angol gyapjukelme különlegességet.

I. Sorozat:
Tiszta gyapjukelme 120 czentiméter széles — — — **49 kr.** ezelőtt **1 frt 20 kr.**
Nehéz tiszta gyapju angol divatkelme — — — — **78 »** ezelőtt **1 » 65 »**

II. Sorozat:
Angol kostüm kelme tiszta gyapju 140 c/m széles — — **1 frt 75 kr.** ezelőtt **2 » 95 »**
Angol kostüm kelme legujabb és legjobb tönkretehetlen minőségü **1 » 95 »** ezelőtt **3 » 50 »**

Minden ruhához minden hozzávaló 29 kr.

Arak és minőség verseny nélkül.

főüzlet: Zöldfa kávéházzal szemben
Szabó Testvèrek
fióküzlet: Zöldfa sörcsarnok mellett
Nagyvárad, Zöldfa-utcza.

FIÓK-ÜZLET: Zöldfa-utcza, a Zöldfa-sörcsarnok mellett.

SZOLID ÁRAK.

Belépési felhivás

a „Polgári takarék- és segély-szövetkezet“

10-ik évtársulatába.

A **«Polgári takarék- és segély-szövetkezet»** 1905. január 1-én uj évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1907. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s *minden üzletrész után hetenkéut 20 fillér (10 kr.) fizetendő.* A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet czélja a takarékosságot előmozditani és önsegélyt nyujtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tők ét gyüjt, mely a heti részletekben való befizetések daczára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeremény-osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg $^4/_5$ részét 6% os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok utján teljesithetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenkint 10 fillér (5 kr) beiratási dij fizetendő és egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait valamint mindazokat, kik az 1905. január 3-tól kezdődő 10 ik cziklusnak tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utcza 4. sz. *mielőbb* jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1904. november hó.

A »Polgári takarék- és segély-szövetkezet«
943. igazgatósága.

A 10 évtársulat befizetési napjai:
kedd délután . 3—5-ig.
szombat d. u. . 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez időszerint 2000 tagja van, mintegy 35000 üzletrészszel.

Czipész-üzlet áthelyezés.

Van szerencsé m a n. é. közönséggel tudatni, hogy évek óta fennálló

czipész-műhelyemet

Teleky-utczáról **Olaszi, Szinház utcza,** az ujonnan épült *Dr Adorján Emil* házába helyeztem át.

Elvállalok minden e szakba vágó minkák mérték utáni készitését, ugyszintén el-. fogadok **javitásokat** a legolcsóbb árban

Vidéki megrendelések egy pár viselt czipő beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Becses megrendelést és pártfogást kérve maradok — *pontos és gyors kiszolgálásról előre is biztositva* kiváló tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész-mester.

Olcsò kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utcza 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén banktisztviselői és 12 éven át volt takart rékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján :

1. leszámitoltatok váltókat;
2. folyó számlahitelt nyujtatok;
3. Jelzálog és hosszu törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatlább mellett minden előzetes dij és költség nélkül folyósittatok;
4. régebbi tarozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

Mindenféle kölcsön ügyletben szivesen állok rendelkezésére és minden dijazás nélkül szolgálok felvilágositással, utbaigazitással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel
Faludi Ignácz,
volt takarékpénztári titkár.
Telefon 424 szám. 930.

Miért tett oly hirnévre szert Nádor Henrik és Társa czég egész Biharmegyében?

Mert czipő-raktára a legnagyobb az egész Biharmegyében!

Mert minden vevő oly czipőt kap, mint a milyet kiván!

Mert a legfinomabb kivitelü áruk a legszolidabb árak mellett kézről-kézre mennek!

Mert minden czipő, mielőtt eladásra megyen, a legnagyobb vizsgálat alá lesz véve!

Szabott árak!

Mert a szolid kiszolgálása **NÁDOR HENRIK és TARSA** czégnek ma már ugy szólván példabeszéddé vált!

Mert versenyképességére nézve a czég megközelithetetlen!

Mert telefonon való megrendelések ugy helybeli. mint vidékiek részére a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek!

936.

Vidéki és helybeli telefon 63.

BERGER SÁNDOR

Parfumerie »SAVOLY« illatszertára
és piperecziklkek rakt ira

669

Nagyvárad, Bémer-tér (Szinház-sarok.)

Megkezdődött a

KARÁCSONYI VÁSÁR

miért is kérem a nagyérdemü közönséget szükségletét már most fedezni, mig a **teljes készlet tart.**

LELTÁR ELŐTT.

Az évi szokásos leltár előtt **CZILLÉR IMRE** áruháza

nagy OCCASSIO eladást

rendez

feltünő olcsó árak mellett! Nem kiselejtezett, hanem csakis egész uj és divatos áruk jönnek eladás alá.

Női ruha kelmék, flanelok, barchetek, blous-selymek, szőnyegek, függönyök, utazó-takarók, lópokròczok, paplanok, jäger alsó-ruhák, harisnyák, keztyük, női, férfi és gyermek kalapok, sapkák. Bőr- és aczél-áruk.

Pipere-czikkek, köténynek, fehérnemüek.

Továbbá szőrme-áruk, kész-blousok, alsòszoknyàk beszerzési áron alól is kiárusitattnak.

CZILLÉR IMRE áruhàza Olaszi, Fő-utcza.

Fiók-üzlet: Szent László-tér.

Nagy kézimunka kiállitás az emeleti helyiségekben.

A kiállitás megtekinthető d. e. 9—1-ig d. u. 3—7-ig.

Legnagyobb kereskedelmi- èsmü-kertészet az országban

a nagyvárad-velenczei

Műkertészeti- és rózsa-telep

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:
Műkertészeti-telep Nagyvárad

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)
Telefon összeköttetés.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja, ujonnan nagyobbitott és tökéletesen a mai kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett **műkertészeti telepét és virágcsarnokát** ahol *menyasszonyi-, nyoszolyólányi-, örömanyai-, eljegyzési, báli-, bálanyai-csokrok, báli legyezők, mell-, fej- és ruhacsokrok, uri gomblyuk és cotillion-csokrocskák*, továbbá *virágkosarak, lantok, bőségszaruk, jardinerek, virágházacskák, targonczák, virágkocsik, ünnepi koszoruk, gyászkoszoruk* fölirattal vagy anélkül, babér, ficuslevél és pálmalombokból ugyszintén *gyászjelképek, szivkeresztek, horgnykeresztek* stb. **egész frissen levágott**

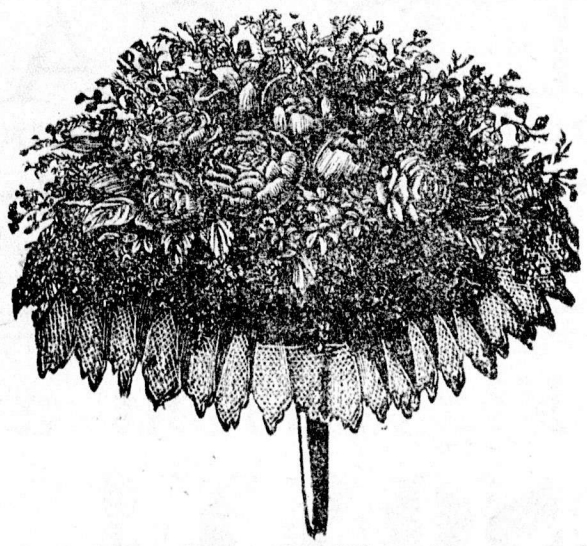
Élő virágokból:

Csokrok: menyasszonyi, koszorulányi, báli vagy bármily alkalmi szép berlini papirtartóval **1** frttól **3** frtig.

Csokrok: atlasztartóval **3** frt **50** krtól **6** frtig.

Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban **8** frtól **12** frtig **rózsa és Caméliákból** a mi ezelőtt **15** egész **20** frtba került.

Csokrok: a legnagyobb mintáuak, a legujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal **18—25** frtig a mi ezelőtt **40—50** frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk: igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve **1—3** frtig.

Babérkoszoruk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve **2—5—10** frtig.

Ficus és Magnolia koszoruk: a legnagyobb mintájuak a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálmalombokkal diszitve **10—25** frtig a mi ezelőtt **35—40** frtba került.

A fentirt összes kertészeti tárgyak müvirágból 20%-al olcsóbban a lehető legcsinosab kiállitásban és a legjutányosabb árak mellett készittetnek.

50,000. darab Karácsonyfa.

Lucz fenyő, ez ideig hallatlan olcsó árért, 1. méter magas tőből kivágva, szép lombos 100 drb 5 frt. 1 és fél méter, 100 drb 7 frt, 2. méter, sőt magasabb 10 frt, ugyan ily nagyságban gyökérrel kiszedve, tavaszi ültetésre, de már most megrendelve százanként 4. frttól feljebb. Kapható:

Farkas József mükertésznél

Nagyváradon.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.